

ОСНОВНИ ДАННИ ЗА КУЛТУРАТА В ОБЛАСТ ВАРНА ПРЕЗ 2019 ГОДИНА

Статистическите изследвания на НСИ в областта на културата осигуряват информация за дейността на музеите, театрите, библиотеките, кината, радио- и телевизионната програмна дейност и производството на филми. Основните показатели и обхватът на изследванията са в съответствие с методологическите изисквания на ЮНЕСКО.

Културни институции

В обхвата на културните институции се включват музеите, театрите и музикалните колективи (сценичните изкуства) и библиотеките.

1. Музеи

Към 31.12.2019 г. в област Варна функционират 7 музея, регистрирани съгласно Закона за културното наследство.

През 2019 г. движимите културни ценности, които са част от Националния музеен фонд и са включени в експозициите на музеите в област Варна, са 181 хил. фондови единици и в сравнение с 2018 г. техният брой се увеличава с 5.1%. Цифровизирани са едва 4 984 фондови единици, което е с 561 повече в сравнение с предходната година.

Посещенията в музеите през 2019 г. са 304 хил. и в сравнение с 2018 г. се увеличават с 5.8%. В дните със свободен вход са осъществени 10.5% от посещенията в музеите. Посещенията на чужденци се увеличават с 31.6% в сравнение с предходната година и достигат 166 хиляди.

Общият персонал на музеите през 2019 г. е 345 души и се увеличава със 17.3% в сравнение с 2018 година.

2. Сценични изкуства

През 2019 г. в действащите 3 театъра в област Варна са организирани 830 представления, посетени от 217 хил. зрители, като в сравнение с 2018 г. представленията се увеличават с 2.9%, а посещенията - с 2.5%. Средният брой посетители на едно представление е 262 и остава непроменен в сравнение с 2018 година.

Разпределението на театрите по вид и реализирани постановки през 2019 г. е следното:

- 2 драматични театъра с 442 представления;
- 1 куклен театър с 388 представления.

През 2019 г. в област Варна развиват дейност 3 професионални ансамбъла за народни песни и танци. Броят на представленията намалява с 10.3%, а на посещенията - с 34.5% в сравнение с 2018 година.

Дружества, сдружения и музикални компании са организирани 20 рецитала (художествено слово), посетени от 1 350 зрители.

През 2019 г. в област Варна са осъществени 395 концерта, посетени от 214 хил. лица. Най-често са организирани смесени концерти - 154, посетени от 46 хил. лица, което е 21.4% от всички посетители на концерти.

3. Библиотеки

През 2019 г. библиотеките с фонд над 200 хил. библиотечни единици в област Варна са две, като броят им остава непроменен в сравнение с предходната година. Общият им фонд се състои от 1 171 хил. библиотечни документа - книги, продължаващи издания - вестници, списания, бюлетини и др., като с най-висок дял от общия фонд в наблюдаваните библиотеки са книгите - 75.0% (878 хиляди).

Регистрираните читатели са 18 хил., което е с 1.3% повече в сравнение с предходната година. Посещенията се увеличават с 8.5% и достигат 173 хиляди. Заетият библиотечен фонд е 307 хил. библиотечни единици.

Аудио-визуална дейност

Аудио-визуалната дейност включва филмовото производство, дейността на кината, както и радио- и телевизионната програмна дейност.

4. Кина

В края на 2019 г. кината в област Варна са 5, а киноекраните - 34. В сравнение с 2018 г, броят на кината остава непроменен, а увеличението на киноекраните е с 54.5%. Мултиплексите¹ са три и в тях са осъществени 94.9% от всички прожекции и 91.6% от посещенията.

През 2019 г. в сравнение с предходната година прожекциите в кината се увеличават с 45.2%, а посещенията - с 8.1%. Прожектирани са 778 филма, които според националността им се разпределят, както следва: 99 български, 194 европейски, 390 от САЩ и 95 от други страни.

5. Телевизионна програмна дейност

През 2019 г. в област Варна функционират два регистрирани и лицензирани български телевизионни оператора. Броят им остава непроменен в сравнение с предходната година. Телевизиите с наземно разпръскване и тези по кабел и сателит са излъчили програми с 2.5% по-малка продължителност в сравнение с 2018 година.

¹ Стационарно кино с 8 и повече екрана.

Методологични бележки

Информация за дейността на **музеите** се получава в резултат на регулярно провеждано годишно наблюдение. Тяхната дейност се характеризира чрез: музейните фондови единици, посетителите; културно-просветната работа; персонала; приходите и разходите и материално-техническата база. Броят на музеите е в съответствие със Закона за културното наследство (обн., ДВ, бр. 19 от 13 март 2009 г.), като се отчита само регистрираните музеи, извършвали дейност през съответната година и не се включват филиалите.

Сценичните изкуства са предмет на отделно годишно изследване. Единици на наблюдение са театрите, оперите, оперетите, цирковете, музикалните колективи, дружествата и сдруженията, които са организирали и провели рецитали и концерти (естрадни, фолклорни, симфонични, камерни, хорови, на духови оркестри, смесени и други). Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: сцени, места, представления, посетители, постановки по националност на автора, включително нови постановки.

Предмет на годишно статистическо наблюдение е и дейността на **библиотеките** с библиотечен фонд над 200 хиляди единици. Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: библиотечен фонд (книги, продължаващи издания и други библиотечни документи), читатели, посещения, зает библиотечен фонд, персонал, приходи и разходи, компютри, площ на библиотеките.

Дейността на **кината** се обхваща чрез следните основни характеристики: места, екрани, прожекции, зрители, приходи от билети. Не се наблюдават киноklubовете и подвижните кина.

Дейността на **радио- и телевизионните оператори** се обхваща чрез следните основни характеристики: предавания по функция в часове, приходи и разходи.

Повече информация и данни от изследванията в областта на културата могат да се намерят на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg/bg/node/3552/>) и в Информационна система ИНФОСТАТ на НСИ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=36).